

Kedves emlékező Nemzettársaim!

Ünnepségünkön tisztelettel köszöntöm a 61 évvel ezelőtti diák-nagygyűlés egykori részvevőit, rajtuk keresztül emlékezve egykori professzoraikra, egyetemi dolgozóinkra is,

Szeretettel köszöntöm megjelent lengyel vendégeinket: Pozdrawiam polskich gości!

Köszöntöm Simicskó István miniszter urat, ünnepségünk dísz-szónokát,

Köszöntöm Mádl Dalma Asszonyt, köszöntöm Hajtó Ödönt, a Műegyetem '56 Emlékbizottság elnökét, Vajna Zoltán professzor urat, az 56-os műegyetemi események több mint két és fél évtizeddel ezelőtt induló, máig tartó hivatalos megünneplése akkori egyik fő kezdeményezőjét,

Köszöntöm Halzl Józsefet a Rákóczi Szövetség elnökét, ünnepségünk másik dísz-szónokát, és a szervezésükben hagyományosan hozzánk eljövő felvidéki fiatalságot,

Köszöntöm a Műegyetem megjelent jelenlegi és volt felső vezetőit, Kancellárját, Hallgatói Önkormányzatának elnökét, az egyetem megjelent diákjait,

Köszöntöm a megjelent jelenlegi és volt kormányzati és önkormányzati tisztségviselőket, külön Hoffmann Tamást, kerületünk polgármesterét,

Köszöntöm a szakmai szervezetek megjelent vezetőit, köszöntök minden megjelent emlékezőt,

Végül köszöntöm a Műegyetem Zenekarát, 56-os megemlékezésünk állandó közreműködőjét, valamint a kiváló Ferenczi György vezette Rackajam együttest, hogy Gérecz Attila, '56 költő-mártírja versének szellemiségével összeolvadó zenéjük kiáradjon ránk is, és fogjon egységbe bennünket. Annak a Gérecz Attilának, aki 1954-ben, már akkori bátor kiállásáért 12 éves fegyházbüntetését töltve megszökött a váci börtönből, és elfogásáig három napon keresztül szabad lehetett. Hadd bújjon elő belőlem a vízépítő mérnök: A szökéshez azt az áradó Dunát úszta át, amely épp azon a napon Nagymarosnál a rendkívül magas 641 cm-rel tetőzött. Ahogy a folyók, úgy a nemzetek természete is a gátakat, korlátokat sokszor áttörő áradás.

Pár gondolat az itteni, műegyetemi helyszín szellemében: 61 évvel ezelőtt, ezekben az órákban gyülekeztek a Műegyetem hallgatói, tanárai és nyilván számos dolgozója, a központi épület Aulájában. Azért, hogy békés nagygyűlésen fejezzék ki a lelküket és tudatukat feszítő érzéseiket, részben még formálódóan, részben már pontokba szedve, elsőként nem itt, hanem a Szegedi Tudományegyetemen, aztán továbbgondolva más vidéki egyetemeken, de azon a délutánon mind-mind ezen a helyen, a több mint 100 éve Hauszmann Alajos építész professzor által tervezett, Középcarnoknak nevezett épületrészben összpontosulva. A forradalmaknak a kibontakozáshoz valahol mindig adatik egy hely, egy kritikus állapot, ami elvezet ahhoz, hogy aztán egy egész város, egy egész ország, egy egész nemzet forradalmi egységgé kovácsolódjon. Ilyen hely a Műegyetem, ezt hirdeti az épület előtt Történelmi Emlékhely-oszlopunk. De mi is nemzet? Boldog

békeidőkben emberek milliói – közös emlékezettel a múlttól, egyúttal közös tervekkel a jövőre. De mi lehetett a nemzet az ötvenes években: közös emlékezet egy tragikus háborúról, megszállásról, erőszakos ideológiai, társadalmi, gazdasági átalakításokról, és központilag erőszakolt, ország-idegen tervek a jövőről. Mindez ellen lázadni kellett.

Ami aztán az azt követő hetekben történt, azt a külföld, a Nyugat, persze hol értette, hol nem értette. A vérbefojtás követően, bár későn, de szélesedett a megértés. Az akkoriban Itáliában tartózkodó Márai Sándor november 20-i felolvasásában a Szabad Európa Rádióban így tudósított Nápolyból:

A templom előtt egy magyar színekkel letakart asztalon egy ív hever, és százak tolonganak az asztal körül, hogy aláírják az ívet. Mindenki térdel. Sokan sírnak. „Magyarország” kiáltja a sötét nápolyi templomban a pap, és aztán, rekedten, ezt mondja: „Önfeláldozás”. Nincs megváltás önfeláldozás nélkül. Mindenki elfödi tenyerével arcát. Most megértették.

Emlékezzünk együtt minderre kegyelettel, emlékezzünk emelt fővel!